

Aydın, M., Tola, N. ve Çoknaz, H. (2014). 6. Sınıfta beden eğitimi dersinde uygulanan kubaşık öğrenme modelinin öğrencilerin empatik eğilimlerine etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 269-281.

Geliş Tarihi: 28/11/2013

Kabul Tarihi: 10/11/2014

6. SINIFTA BEDEN EĞİTİMİ DERSİNDE UYGULANAN KUBAŞIK ÖĞRENME MODELİNİN ÖĞRENCİLERİN EMPATİK EĞİLİMLERİNE ETKİSİ*

Mürvet AYDIN^{†**}
Neslihan TOLA^{***}
Hakkı ÇOKNAZ^{****}

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, kubaşık öğrenme ve anlatım yöntemi kullanılarak ortaokulda işlenen beden eğitimi derslerinin öğrenciler üzerindeki empatik eğiliminin etkisini belirlemektir. Bu amaçla, araştırmaya Bolu ilinde bulunan bir ortaokulun 6. sınıfında toplam 56 öğrenci (deney grubunda 29, kontrol grubunda 27) katılmıştır. Çalışmanın başında ve sonunda deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin empatik eğilimlerini ölçmek için Dökmen (1988) tarafından geliştirilen “Empatik Eğilim Ölçeği” kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanları karşılaştırıldığında istatistiksel bir farkın olmadığı ($p>0.05$), sontest puanları karşılaştırıldığında istatistiksel bir farkın olduğu ($p<0.001$) tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel değerlendirmede deney grubunun grup içerisinde pozitif yönde istatistiksel bir farka rastlanırken ($p<0.05$), kontrol grubunun grup içerisinde negatif yönde istatistiksel bir farka rastlanmıştır ($p<0.001$). Bu bulgular sonucunda, kubaşık yöntemle işlenen beden eğitimi derslerinin öğrencilerin empatik eğilimlerini olumlu yönde geliştirdiği, anlatım yöntemiyle işlenen beden eğitimi derslerinin öğrencilerin empatik eğilimlerine etkisi olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Öğretim Yöntemi, Empati

EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING METHOD USED IN 6th GRADE PE LESSON ON STUDENT'S EMPHATIC TENDENCIES

ABSTRACT

In order to measure the emphatic tendency of the students at the beginning of the test who were in the control and experiment groups by using the ‘Emphatic Tendency Scale’ developed by Dökmen (1996). When the results of the pre-tests of control and experiment groups were compared, we encountered that there is no statistical difference ($p>0.05$), for the results of the final tests we encountered that there is a statistical difference ($p<0.001$). After this statistical evaluation, a statistical difference towards positive direction was detected ($p<0.05$), while a statistical difference towards negative difference was detected ($p<0.001$). As a result of these findings, it can be said that PE lessons taught with cooperative method improved student's emphatic development in a positive way, while PE lessons taught with lecture method affected student's emphatic development in a negative way.

Key Words: Physical education, Teaching Methods, Empathy

* 6. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğrt., MEB, Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü, e-posta: mrvetaydin@gmail.com

*** Öğrt., MEB, Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü, e-posta: neslihan@meb.gov.tr

**** Doç.Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, BESYO, e-posta: coknaz_h@ibu.edu.tr

1.GİRİŞ

Birey bir bütündür. Ruhen, zihnen ve bedenen eğitimini sağlamak gerekmektedir. Eğitimli bir bireyden söz edebilmek için, bu üç unsurun dengeli ve sağlıklı olması gerekir (Sarıtaş, 2000). Bireyin eğitimini; okul, aile ve çevre üçgeni sağlamaktadır. Bunlardan okul formal olarak eğitim verirken, aile ve çevre informal eğitim vermektedir. Çocuk evde elini yüzünü yıkamayı, yemek yeme vb. gibi davranışları yapmayı öğrenir. Çevrede toplumsal kurallara uymayı ve toplumsal kuralların gerektirdiği davranışlara uymayı öğrenir. Formal olarak okulda aldığı eğitimde ise bilimsel gelişmelerin ışığında, teknolojik araç ve gereçler yardımı ile önceden planlanmış eğitim - öğretim ortamı içinde ruhen, zihnen ve bedenen eğitimi sağlanmaktadır (Sarıtaş, 2000).

Beden Eğitimi, okul beden eğitimi programlarında fiziksel aktiviteler ile öğrenci gelişimine, ilgisine, tutumlarına, motor ve davranışsal becerilerine eğlenceli katılım sağlamak amacıyla yapılan ve fiziksel devamlılık içeren aktif hayat şekli olarak tanımlanmaktadır (Pate, Corbin ve Pangrazi, 1998). Başka bir tanıma göre beden eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitimin amaçlarına uygun bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel değişim meydana getirme sürecidir (Koç ve Tekin, 2011; Tamer ve Pulur, 2001). Ayrıca beden eğitimi, vücut ve yapı fonksiyonunu geliştirmeyi, eklem ve kasların kontrolü ve dengeli bir biçimde gelişmesini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve sosyal faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik şekilde kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolü, metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet sistemi (Haywood, 1989; Koç ve Tekin, 2011) olarak da tanımlanmaktadır. Yalçın (1995) ise beden eğitimi bireyin bedenen, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tümü olarak tanımlamıştır. Öztürk(1998) ise beden eğitimi için, “Eğitimin hedeflerine ulaşması için kullanılan araçlardan sadece bir tanesi ama belki de en eğlenceli ve doğru kullanıldığında en etkilisidir.” demektedir. Bu tanımlar dikkate alındığında, beden eğitimi, eğitimin vaz geçilmez bir parçası olduğu söylenebilir.

Empati karşındaki varlığı anlamaya yönelik bir iletişim şeklidir. Bu, insan için kaçınılmaz olan iletişimi, sağlıklı bir şekilde sürdürebilmek açısından olmazsa olmazlardandır. Empatik davranışın en önemli özelliği bencillikten uzak olmasıdır (Çetin, 2010). Beden Eğitimi dersinde kullanılan özel öğretim yöntemlerinin öğrencilerin empatik davranışlarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu yöntemlerin başında Kubaşık öğrenme ve geleneksel eğitim anlayışı gelmektedir.

Kubaşık öğrenme, öğrencilerin sınıf ortamında küçük karma kümeler oluşturarak, ortak bir amaç için, akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları, küme başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Gömlüksiz, 1997). Bilişsel ve duyuşsal çıktılar açısından olumlu etkileri olduğu birçok araştırmada kanıtlanan kubaşık öğrenme yöntemi, hemen her eğitim aşamasında ve her konu alanında kullanılabilir bir yöntemdir(Gömlüksiz, 1995). Öğrencileri gelecekteki yaşamlarına hazırlayan ilköğretim kademesinin onlara iyi bir dostluk, kariyer ve aile kurmalarında yardımcı olacak işbirliği becerilerini de öğretmesi gerekmektedir. İşbirlikli öğrenme yöntemi, öğrencilerin akranlarıyla birlikte çalışarak ürünler ortaya koyarken sosyalleşmelerini de sağlar. Bu yöntem, iki veya daha fazla öğrencinin, hem kendisinin öğrenmesi hem de arkadaşlarının öğrenmesine yardım

etmek için, küçük gruplarda birlikte öğrenmesini gerektirir(Gelici ve Bilgin, 2011; Slavin, 1990).

Geleneksel eğitim yöntemine dayalı anlatım yönteminde ise, tüm kararlar öğretmen tarafından verilir. Konu ile ilgili tüm açıklamaları öğretmen yapar. Öğrencilerin önemli noktalara dikkat etmesini sağlar. Dersin uygulama kısmında, öğretmen, doğru olan becerinin nasıl yapılacağını göstererek öğrencilerden uygulamalarını ister. Öğrencilerin beceriyi uygulaması esnasında, gerekli dönüt ve düzeltmeleri, öğretmen verir (Güneş ve Çoknaz, 2011). Birçok öğrenci günlük yaşamında karşısına çıkan problemleri çözerken yardım almaya alışkındır. Oysa geleneksel bir sınıfta öğrencilerin çözemedikleri bir problem için arkadaşlarından yardım almaları öğretmen tarafından pek de hoş karşılanmamaktadır. Geleneksel sınıflarda öğrenciler öğretmenlerinin onayını almak için birbirleriyle yarış halindedir. Yaşanan bu rekabet öğrencilerin birbirlerinin öğrenmelerini desteklemek yerine diğerlerinin öğrenmesini engellemesine neden olmaktadır (Slavin, 1982). Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler hem sınıfların bu yapısının hem de uygulanan müfredatın değişmesine neden olmuştur. Artık birbiriyle yarışan değil birbirine yardım ederek öğrenen sınıfların başarılarından söz edilmektedir (Gelici, Bilgin, 2012). Geleneksel bir sınıfta, öğretmen bir öğrenciye soru sorduğunda o öğrenci sınıfın ilgi odağı olur. Bu nedenle öğrencinin yapacağı en küçük hata tüm sınıf tarafından gözlenecektir. İşbirlikli öğrenmede ise ilgi, grup çalışması yapan tüm öğrenciler arasında paylaşılır. Hata yapıldığında eleştiri tek bir öğrenciye yapılmayacak; tüm grubun kavram yanlışlarını düzeltmek için bir öğretim aracı olacaktır (Gelici ve Bilgin, 2011; Panitz, 1999).

Özellikle gelişim dönemini kapsayan ortaokul dönemi çocukları için, beden eğitimi ve oyun öğretimi dersi için eğitilmiş, bu dersin öğretim yöntemlerini bilen, yerinde ve doğru uygulayan, çocuk gelişimi konusunda bilgilendirilmiş, beden eğitimi ve oyun öğretimi dersi branş öğretmenleri tarafından yapılması gerekmektedir. Yani bu ders, beden eğitimi ve oyun öğretimi dersinin ne olduğunu ve amaçlarını çok iyi bilen kişiler tarafından yapıldığı takdirde verimli olmaktadır. Aksi halde çocuklarda bedensel, ruhsal, psikolojik, kişiler arası uyum ya da zihinsel yönden engeller ve eksiklikler meydana gelmektedir(Sarıtaş, 2000). Ayrıca, beden eğitiminde uygulanan öğretim yöntemleri de beden eğitimi derslerinin amacına hizmet etmelidir. Günümüze kadar beden eğitimi derslerinde geleneksel öğretim yönteminin başarılı olacağını söyleyenler, beden eğitimi derslerinde farklı yöntemleri uygulamaya ve bunların etkilerini araştırmaya başlamışlardır. Bu nedenle, bu çalışmada kubaşık öğrenme yöntemi ile geleneksel öğretim yöntemi beden eğitimi derslerinde uygulanmış ve öğrencilerin empatik eğitimlerine etkisi değerlendirilmiştir.

1.1. Amaç

Bu çalışmanın amacı, kubaşık öğrenme ve geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak ortaokulda işlenen beden eğitimi derslerinin öğrencilerin empatik eğilimlerine etkisini belirlemektir.

2.YÖNTEM

2.1. Evren ve Örneklem

Bu çalışmaya Bolu merkez ilçede bulunan bir ortaokulun 6. sınıfında eğitim gören toplam 57 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Sınıflar kura yöntemiyle belirlenmiştir. Sınıflarda bulunan 57 öğrenci çalışmanın evrenini teşkil etmektedir. Bu nedenle çalışmanın evreni aynı zamanda çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Dökmen (1988) tarafından empatinin teorik özünden yola çıkarak geliştirilen Empatik Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin amacı, kişilerin günlük yaşamında empati kurma potansiyellerini (eğilimlerini) ölçmektir. Likert türü bir ölçek olarak hazırlanan ve 20 maddeden oluşan Empatik Eğilim Ölçeğinin maddelerinin yaklaşık yarısı, bireylerin evet deme eğilimlerini önlemek için negatif yazılmıştır. Bireylerden her bir maddenin yanındaki 1’den 5’e kadar olan sayılardan birisini işaretleyerek, o maddedeki görüşe ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenmiştir. Bireylerin maddeleri okuduktan sonra işaretledikleri sayılar o maddeye ilişkin puanları oluşturmaktadır. Negatif yazılmış maddeler tersten puanlanmakta, “tamamen katılıyorum“ cevabına 1, “hiç katılmıyorum” cevabına ise 5 puan verilmektedir. Testten alınabilecek en düşük puan 20 iken en yüksek puan ise 100’dir. Puanın yüksek olması, empatik eğilimin yüksek olduğu, düşük olması ise empatik eğilimin düşük olduğu anlamına gelmektedir. Empatik Eğilim Ölçeği, Dökmen tarafından 70 kişilik bir öğrenci grubuna üç hafta arayla iki defa uygulanmış, bu iki uygulamadan elde edilen testin tekrarı güvenilirlik katsayısı 0.82 olarak bulunmuştur. Testi yarılama yöntemiyle öğrencilerin ölçeğin tek ve çift maddelerinden aldıkları puanlar arasındaki korelasyon katsayısı ise 0.8’dir. Bu araştırma kapsamında araştırmacı tarafından ölçeğin güvenilirliği test tekrar test yöntemi ile incelenmiş, ölçek 100 kişilik bir öğrenci grubuna 15 gün ara ile uygulanmıştır. İki uygulamadan elde edilen puanlar arasındaki korelasyon 0.78 bulunmuştur. Geçerlilik çalışması için Empatik Eğilim Ölçeği ve Edwards Kişilik Tercih Envanteri’nin “Duyguları Anlama” bölümü arasındaki ilişkiye bakılmış ve 0.68 düzeyinde bir korelasyon bulunmuştur.

2.3. Anketlerin Uygulanması

Empatik eğilim ölçeği, çalışma öncesi ve sonrası öğrencilere kendi sınıflarında uygulanmıştır.

2.4. Kubaşık Öğrenme Yöntemi (KÖY)(Deney) Grubunda İşlem Süreci

Çalışma başlamadan önce deney grubu öğrencilerine “Empatik Eğilim Ölçeği” kullanılarak empatik öntest verileri elde edilmiştir. Öntest verileri elde edildikten sonra, deney grubunda KÖY kullanılarak, her ders saati 40 dakika olmak üzere haftada 1 gün 2 ders, toplamda 8 hafta beden eğitimi dersleri işlenmiştir. Çalışmalara başlamadan önce araştırmacılar tarafından deney grubundaki öğrencilere KÖY ile ilgili genel bilgiler verilmiş ve çalışmaların nasıl yapılacağı konusunda açıklamalar yapılmıştır. Çalışmada 6.sınıflar Beden Eğitimi dersi ünitelendirilmiş yıllık plana göre voleybol konusu haftalara bölünerek sırasıyla “Voleybol oyun kurallarını öğreniyorum”, “Voleybolda parmak pas öğreniyorum”, “Voleybolda manşet pas öğreniyorum” ve “Voleybolda paslaşıyorum” konuları ele alınmıştır. Kazanım olarak “Seçili spor dalına özgü hareketleri sergiler”,

“Seçili spor dallarını yaparken spor dalına özgü ilke ve kuralları bilerek uygular”, “Farklı sportif etkinlikleri yaparken kendine güven duyar”, “Bireysel ve grup hedeflerine ulaşmak için çaba gösterir” seçilmiştir. Çalışmanın uygulamasında sınıf eşit kümelerle ayrılmıştır. Her kümede, her hafta farklı olmak şartıyla, bir lider seçilmiştir. Seçilen liderlere öğretmen tarafından haftanın konusu ve kazanımları verilerek bunların lider tarafından kümelerine anlatmaları sağlanmıştır. Ders sırasında konuyu iyi düzeyde uygulayan küme ve öğrenciler öğretmen tarafından takdir edilerek ödüllendirilmiştir. 8 hafta bitiminde çalışmalar sonlandırılmış ve deney grubu öğrencilerine “Empatik Eğilim Ölçeği” uygulanarak empatik sönest puanları elde edilmiştir.

2.5. Anlatım Yöntemi(AY)(Kontrol)Grubunda İşlem Süreci

Kontrol grubunda uygulama başlamadan önce öğrencilere “Empatik Eğilim Ölçeği” kullanılarak empatik önest verileri elde edilmiştir. Önest verileri elde edildikten sonra, kontrol grubunda AY kullanılarak, her ders saati 40 dakika olmak üzere haftada 1 gün 2 ders, toplamda 8 hafta beden eğitimi dersleri işlenmiştir. Derslere başlamadan önce araştırmacılar tarafından kontrol grubundaki öğrencilere geleneksel yöntem ile ilgili genel bilgiler verilmiş ve çalışmaların nasıl yapılacağı konusunda açıklamalar yapılmıştır. Öğrencilerin uygulamaları, anlatım yöntemi kullanılarak, beceriler fazla sayıda tekrar edilecek şekilde planlanmıştır. Çalışma sonunda “Empatik eğilim ölçeği” kullanılarak, kontrol grubundaki öğrencilerin empatik eğilimlerine ait sönest verileri elde edilmiştir.

2.6. Verilerin Analizi

Araştırmada ölçek yoluyla toplanan verilerin analizi ve yorumu için SSPS 18.0 istatistik programı kullanılmıştır. Öğrencilerin empatik eğilimleri aritmetik ortalamalar (\bar{x}) ve standart sapmalar (ss) kullanılarak betimlenmiştir. Gruplardaki denek sayısının 30'dan az olmasından dolayı Wilcoxon testi grup içi karşılaştırmalarda, Mann-Whitney U testi grupların karşılaştırılmasında uygulanmış ve anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1.
Grupların Önest ve Sönest Empati Puanları

	Önest $\bar{x} \pm ss$	Sönest $\bar{x} \pm ss$	Fark $\bar{x} \pm ss$
Deney N:29	66,76 \pm 7,75	70,34 \pm 7,38	3,58 \pm 8,41
Kontrol N:27	70,46 \pm 7,75	58,36 \pm 10,67	-12,10 \pm 14,19

Tablo:1'e bakıldığında kubaşık öğrenme ile ders işleyen grubun empatik eğilim önest puanları 66,76 \pm 7,75, sönest puanları 70,34 \pm 7,38 olduğu görülmektedir. Anlatım yöntemi ile ders işleyen grubun empatik eğilim önest puanları 70,46 \pm 7,75, sönest puanları 58,36 \pm 10,67 olduğu görülmektedir. Her iki grubun önest ve sönest puan farkları incelendiğinde kubaşık eğitim alan grubun puanlarının 3,58 \pm 8,41, anlatım yöntemi ile eğitim alan grubun puanlarının -12,10 \pm 14,19 olduğu görülmektedir. Bu

bulgulara dayanarak kubaşık öğretimle eğitim alan grubun puanlarının arttığı söylenebilir.

Tablo 2.
Deney (Kubaşık Öğrenme) Grubu Öntest Sontest Karşılaştırılması

	N	Sıra ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P değeri	
Empati sontest Empati öntest	Negatif sıra	11	9,82	108,00	1,948	,04*
	Pozitif sıra	16	16,88	270,00		
	Eşit	2				

* p<0.05

Tablo:2'deki kubaşık öğrenme grubunu oluşturan öğrencilerin öntest sontest puanları incelendiğinde 16 öğrencinin pozitif yönde, 11 öğrencinin negatif yönde, 2 öğrencinin de eşit puanlar sahip olduğu görülmektedir. Tablo:2'ye bakıldığında kubaşık öğrenme grubu öğrencilerinin öntest sontest puanlarının pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (z=1,948, p<0,05).

Tablo 3.
Kontrol(Anlatım yöntemi) Grubu Öntest Sontest Karşılaştırılması

	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	P değeri	
Empati sontest Empati öntest	Negatif sıra	22	16,70	367,50	-3,747	0,000*
	Pozitif sıra	6	6,42	38,50		

*p<0.001

Tablo 3'teki Kontrol grubu (anlatım yöntemi)'nu oluşturan öğrencilerin öntest sontest puanları incelendiğinde 22 öğrencinin negatif yönde, 6 öğrencinin pozitif yönde değiştiği görülmüştür. Puanları eşit olan öğrenci bulunmamaktadır. Tablo 3'e bakıldığında kontrol grubu (anlatım yöntemi) öğrencilerinin öntest sontest puanları arasında istatistiksel bir farkın olduğu görülmektedir (z=-3,747, p<0.001).

Tablo 4.
Grupların Empati Öntest, Empati Sontest, Öntest ve Sontest Empati Puan Farklarının Karşılaştırılması

	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P Değeri
Empati öntest	Deney	29	25,71	745,50	-1,527	0,127
	Kontrol	28	32,41	907,50		
Empati sontest	Deney	29	38,57	1118,50	-4,436	0,000*
	Kontrol	28	19,09	534,50		
Öntest Sontest Farklar	Deney	29	38,64	1120,50	-4,465	0,000*
	Kontrol	28	19,02	532,50		

*p<0.001

Tablo 4 incelendiğinde, grupların empatik eğilim ölçeği öntest puanlarının karşılaştırılmasında istatistiksel bir farkın olmadığı belirlenmektedir (z= -1,527, p>0.05). Her iki grubun empatik eğilim ölçeği sontest puanlarının karşılaştırılmasında (z=-4,436, p<0.001) ve öntest sontest empatik eğilim ölçeği puan farklarının karşılaştırılmasında (z=-4,465, p<0.001) istatistiksel bir farkın olduğu görülmektedir.

Grupların öntest empatik eğilim puanlarının arasında istatistiksel bir farkın olmaması, grupların çalışma öncesi empatilerinin aynı düzeyde olduğunu bize göstermektedir. Grupların sontest, öntest ve sontest farklarının karşılaştırılmasında ise istatistik bir farka rastlanmıştır($p<0.001$).

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye’de beden eğitiminde kubaşık öğrenme yöntemiyle yapılan bir çalışma bulunmamakla beraber, kubaşık öğrenme yönteminin uygulandığı iki çalışma bulunmaktadır(Kollu, 2005; Işık, Tarım ve İflazoğlu, 2007).

Kollu, “Kubaşık öğrenme tekniklerinde birlikte öğrenme tekniğinin 5. Sınıf fen bilgisi dersinde öğrencilerin akademik başarıları ve arkadaşlık düzeyine etkisini” araştırmıştır. Bu çalışmada, kubaşık öğrenme yönteminin öğrencilerin başarı testi ve sosyometri testi puanlarına olumlu yönde etkilediğini ve istatistiksel olarak anlamlı farkın olduğunu tespit edilmiştir (Kollu, 2005). Işık ve arkadaşlarının (2007) yaptığı “Çoklu zekâ kuramı destekli kubaşık öğrenme yönteminin ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarına etkisi”ni araştırmışlardır. Araştırmacılar, çalışmasında deney ve kontrol-1 grubu arasında anlamlı bir fark bulmazlarken, deney ve kontrol 2, kontrol 1 ve kontrol 2 arasında sırasıyla deney ve kontrol 1 lehine anlamlı farklar bulmuşlardır.

Öğretim yöntemiyle yapılan çalışmalar, kubaşık öğrenme yönteminin öğrencilerin başarılarını arttırmada genelde etkili olduğunu göstermektedir (Good, Mulryan, Mary, 1992; Johnson and Johnson, 1989; Johnson and Johnson, 1991; Slavin, 1989a; Slavin, 1989b;). Yürütülen araştırmada da kubaşık öğrenme yöntemi ile eğitim gören grupta pozitif yönde empatik eğilim puanlarının arttığı görülmektedir. Kubaşık öğrenme güdülenme, ödül ve amaç yapısı şeklindedir ve öğrenciler arasında olumlu amaç bağımlılığı vardır. Küme üyelerinin kendi amaçlarını gerçekleştirebilmesi grubun başarısına bağlıdır. Bu nedenle küme üyeleri bireysel amaçlara ulaşabilmek için kendi kümesindeki arkadaşlarına yardım etmek zorundadır (Gömleksiz ve Tümkaya, 1997), diğer arkadaşlarını cesaretlendirerek kümeyi başarıya götürmeleri için ne gerekiyorsa yaparlar (Slavin, 1980). Yapılan bu çalışmada da Kubaşık yöntem kullanılarak eğitim gören öğrencilerin başarıyı amaçladıkları düşünülmektedir. Öğrencilerin bu başarıyı sağlamak için grup başarısını hedef aldıkları ve bu sayede empatik eğilim puanlarının arttığı söylenebilir.

Geleneksel eğitimin yönteminde öğretmenin ya da onun yerinde olan birinin bir konuya ilişkin bilgileri pasif bir şekilde oturarak dinleyen öğrencilere iletmesi biçimde uygulanan bir öğretim metodudur (Büyükkaragöz ve Çivi 1997). Mirzeoğlu (2000) yaptığı çalışmada voleybol derslerinde anlatım yöntemini kullanmıştır. Anlatım yöntemiyle ders işleyen grubun öntest sontest karşılaştırmasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna varmıştır. Mirzeoğlu’nun elde ettiği veriler, yapılan bu çalışma sonucuyla paralellik göstermektedir. Anlatım yöntemi ile işlenen derslerde öğrenciler birbirleriyle iletişime geçemedikleri için empatik eğilim puanlarının azaldığı ve bu nedenle istatistiksel bir farkın ortaya çıktığı düşünülebilir.

Ahlak gelişimini inceleyen Kohlberg'e göre, gelişim evrelerinde rol alma, yani bir başkasına kendisi imiş gibi tepki göstermek ve kendi davranışına da bir başkası gibi tepki verebilmek önemli olduğunu belirtmektedir (Akkoyunlu, 1987). Kişi empatik davrandıkça ve diğer insanların iç dünyalarını anladıkça yeni bilişsel şemalar

oluşturacak, yani bu konuda bilinçlenecektir (Çetin, 2010). Empatisi güçlü olan kişiler, kendisinin hoşlanmadığı şeylerden başkalarının hoşlanmayacağını bilir, hareketlerini kontrol edebildiği gibi; başkalarını da doğru tanımlar (Yıldırım, 2005). Yürütülen bu araştırmada kubaşık öğrenme ve anlatım yöntemi uygulanmıştır. Kubaşık öğrenme yöntemi uygulamada öğrenciler birbirlerine her konuda yardımcı olmuşlar ve birbirleriyle yakın iletişime geçmişlerdir. Bireysel başarıları grup içerisinde önemli olurken, grubun başarısı da bunu desteklemiştir. Anlatım yönteminde ise, tüm kararlar öğretmen tarafından verilmiştir. Konu ile ilgili tüm açıklamaları öğretmen yapmıştır. Öğrencilerin önemli noktalara dikkat etmesi sağlanmıştır. Dersin uygulama kısmında, öğretmen, doğru olan becerinin nasıl yapılacağını göstermiş, öğrencilerden uygulamaları istenmiştir. Öğrencilerin beceriyi uygulama esnasında gerekli dönüt ve düzeltmeleri öğretmen vermiştir (Güneş ve Çoknaz, 2010). Bu nedenle Kubaşık öğrenme ile eğitim alan grubun empatik eğilim puanları, öğrencilerin birbirleriyle yardımlaşmalarından, grup içi çalışmalarından dolayı arttığı; anlatım yöntemi ile eğitim alan grupta bu yöntemin, grup içi çalışmanın ve iletişimin olmamasından, grubun empatik eğilim puanlarına etkisi olmadığı söylenebilir. Ayrıca, ilköğretim programlarının yapılandırıcı anlayışa dayalı geliştirildiği ve uygulandığı düşünüldüğünde, Kubaşık öğrenme uygulamalarıyla desteklenen beden eğitimi dersleri bu anlayışa hizmet edeceği ve böylece öğrencilerin empati puanlarının da daha da artacağı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, F. (1987). Empatik eğilim ve ahlaki yargı, *Psikoloji Dergisi*, 6 (21), 91-97.
- Büyükkaragöz, S. ve Çivi, C. (1997). *Genel öğretim metodları*. Konya : Öz Eğitim, Nadir Kitap
- Çetin Ü. F. (2010). Ortaöğretim düzeyi gençlerde dindarlık empati ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Süleyman Demirel Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Isparta.
- Dökmen, Ü. (1988).Empati kurma becerisi ile sosyometrik statü arasındaki ilişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 20, (1-2), 183-207.
- Gelici, Ö., Bilgin, İ.(2011). İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinin Tanıtımı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 40-70.
- Gelici, Ö., Bilgin, İ.(2012). İşbirlikli öğrenme tekniklerinin öğrencilerin cebir öğrenme alanındaki başarı, tutum ve eleştirel düşünme becerilerine etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 9-32
- Good, T.L., Mulryan, C.& Mary, C. (1992). Grouping for Instruction in Mathematics: A Call for Programmatic Research on Small-Group Processes. In D. A. Grouws (Ed.), *Handbook Of Research on Mathematics Teaching and Learning* Macmillan: New York.
- Gömleksiz, M. M. (1995). Kubasık öğrenme teknikleri, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 2.
- Gömleksiz, M. (1997). *Kubaşık öğrenme temel eğitim dördüncü sınıf öğrencilerinin matematik başarıları ve arkadaşlık ilişkileri üzerine deneysel bir çalışma*. Adana: Baki.
- Gömleksiz, M., Tümkaya, S. (1997). Kubasık öğrenme yönteminin sınıf öğretmenliği bölümü birinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile öğrenmeğe ders çalışma stratejileri üzerindeki etkisi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16, (2), 162-185.
- Güneş, B., Çoknaz, H. (2010). The effects of cooperative learning on the achievements of students in gymnastics unit, *H. Ü. Journal of Education*, 39, 207-219.
- Haywood K. (1989). *Life span motor development*. Champaing Human Kinetics. Pub Inc.
- Işık D., Tarım K. & İflazoğlu, A. (2007). Çoklu zeka kuramı destekli kubaşık öğrenme yönteminin ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 63-77.
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. (1989). *Cooperation and Competition (Second edition)*. Edina, Minnesota: Interaction Book Company.
- Johnson, D. W., Johnson R.T.(1991). *Learning mathematics and cooperative learning lesson plans for teachers*. Edina, Minnesota: Interaction Book Company.
- Koç H., Tekin A.(2011). Beden eğitimi derslerinin çocuklarda seçilmiş motorik özellikler üzerine etkisi. 7. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi (25-27 Mayıs), *VAN YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 9-17

- Kollu E. (2005). *Kubaşık öğrenme tekniklerinden birlikte öğrenme tekniğinin 5. sınıf fen bilgisi dersinde öğrencilerin akademik başarıları ve arkadaşlık düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Mirzeoğlu, D. E. (2000). *Voleybol dersindeki davranışların öğretiminde yapılanmacı öğrenme etkinliklerinin öğrenci erişim düzeyine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Öztürk F.(1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Panitz T. (1999). *New Directions for Teaching and Learning*, 18, 59.
- Pate R., Corbin C.& Pangrazi, B. (1998). *Physical ctivity for young peoplee. President's Council on Physical Fitness and Sports Resarch Diges*, 3, (3), 1-6.
- Sarıtaş M. (2000). İlköğretim okulları I.sınıf beden eğitimi dersi öğretimine yarışmalı öğrenme ve işbirlikli öğrenme yönteminin akademik başarı bakımından etkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 44-52.
- Slavin, R. (1980). *Interaction in Small Groups. TheTheoreticalAnatomy of GroupLearning*. Edited by Rachel Hertz-Lazarowitz. Cambridge Univesity Press.
- Slavin, R.E. (1982). *Combing Cooperative Learning And Individualized Instruction: Effects On Student Mathematics Achievement,Attitudes And Behaviors*.(ERIC No ED 220343 İnternet, Erişim Tarihi: 18.04.2011)
- Slavin, R.E.(1989a) *Cooperative Learning and Sudent Achievement*. In R. Slavin (Ed.). *School and Classroom Organization Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum*.
- Slavin, R.E.(1989b). *School and Classroom Organization. Hillsdale. NJ: Lawrence Erlbaum*.
- Slavin R.E. (1990). *Cooperative Learning: Theory, Research and Practice*, Eaglewood Cliffs, N.J: Prentice Hall
- Tamer K., Pulur A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ada Matbaacılık Lit. Şirk. Ankara.
- Yalçın, H. F. (1995). *Beden eğitimi öğretmeni el kitabı*, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Yıldırım, A. (2005). İlköğretim okulu yöneticilerinin empatik eğilim ve empatik becerileri ile çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişki. Ankara: Yargı Yayınevi.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

An individual is a whole. S/he requires spiritual, mental and physical education. In order to be able to call him/her an educated individual, these three elements must be balanced and healthy (Saritaş, 2000). The triangle of school, family and community provides this education to the individual. Of these, school provides formal education, while family and community provide informal education. Children learn how to do certain things, including washing hands, eating, etc. at home. They learn to abide by social rules and follow behaviors required by social rules in a community. During formal education at school, they receive spiritual, mental and physical education in a pre-planned education-teaching environment using technological tools and equipment in the light of scientific developments (Saritaş, 2000).

Empathy is a form of communication aimed at understanding someone facing you. It is a must to be able to maintain a healthy communication, which is inevitable for humans. The most important feature of empathic behavior is that it is selfless (Çetin, 2010). Specific teaching methods used during physical education lessons are thought to be likely to affect students' empathic behaviors. Such methods primarily include collaborative learning and the concept of traditional education.

Collaborative learning is defined as a learning approach in which students form small mixed groups in a classroom setting, help each other learn on an academic subject for a common goal, and group success is awarded in various ways (Gömleksiz, 1997).

However, in the lecture method based on traditional education method, all decisions are taken by teachers. Teachers make all statements on the subject. They draw attention of students to important points. In the practical part of the lesson, teachers show how to carry out a skill correctly and ask students to do the same. While students are carrying out the skill, teachers provide necessary feedback and make corrections (Güneş and Çoknaz; 2011).

The purpose of this study was to determine the effects of physical education lessons taught at secondary school using collaborative learning and teaching method on students' empathic tendencies.

2. METHOD

Before the study began, empathic pretest data was obtained from experimental group students using 'Empathic Tendency Scale'. After pretest data was obtained, physical education lessons were taught using KÖY(collaborative learning method) to the experimental group for a total of 8 weeks, 2 classes on 1 day per week, with each lesson lasting for 40 minutes. Before the work began, the researchers gave general information about KÖY and described how work will be carried out to students in the experimental group. During the study, the subject of volleyball was divided by the number of weeks according to the annual schedule including units of Physical Education course for 6th grade, and the following subjects were addressed: 'I'm learning game rules of volleyball', 'I'm learning overarm pass in volleyball', 'I'm learning bump pass in volleyball' and 'I'm passing the ball in volleyball'. As acquisition, the following skills were selected: 'S/he displays specific movements of the selected sports branch', 's/he voluntarily applies principles and rules of the sports branch while performing the selected sports

branches”, “s/he has self-confidence while performing various sporting activities”, “s/he makes effort to achieve personal and group goals”. While applying the work, the students were divided into equal groups. In each group, a leader was chosen provided the leader would be different every week. The selected leaders were given the subject and acquisitions of the week by the teacher and it was ensured that the leaders described them to their group. During the lesson, the group and students who applied the subject to a good extent were appreciated and awarded by the teacher. At the end of 8 weeks, the work was finalized and empathetic posttest scores were obtained from the experimental group students by applying 'Empathic Tendency Scale".

Before the practice was begun for the control group, empathetic pretest scores were obtained from the students by applying 'Empathic Tendency Scale". After pretest data was obtained, physical education lessons were taught using AY (the lecture method) to the control group for a total of 8 weeks, 2 classes on 1 day per week, with each lesson lasting for 40 minutes. Before the lessons were started, the researchers gave general information about traditional method and described how work will be carried out to students in the control group. Students' applications were planned using the lecture method in such a way that the skills would be repeated several times. At the end of the work, posttest data regarding empathic tendencies of the control group students was obtained using "empathic tendency scale".

In the study, Empathic Tendency Scale with proven validity and reliability, developed by Dökmen (1988) based on theoretical essence of empathy, was employed. The purpose of the scale is to measure people's potential(tendencies) to empathize in their daily lives. Approximately half of the items of Empathic Tendency Scale, a 20-item Likert-type scale, were written in the negative to prevent individuals from tending to say “yes”. The subjects were asked to indicate to what extent they agree with the respective item by checking one of the numbers from 1 to 5 next to each item. The numbers checked by the subjects after they read the items constituted the score of the respective item. Negative items were scored in reverse, where "I totally agree" was given 1 point and "I strongly disagree" 5 points. The likely lowest score on the test was 20, and the likely highest score was 100. A high score indicates a high empathic tendency, whereas a low score a low empathic tendency.

SSPS 18.0 statistical software package was used to analyze and interpret data collected using the scale in the study. Students empathic tendencies were described using arithmetic means (\bar{x}) and standard deviations (SD). The number of subjects in groups was less than 30 so the non-parametric Wilcoxon test was employed for intergroup comparisons, whereas Mann-Whitney U test was applied for comparison of groups and the significance level was accepted as $p < 0.05$.

3. FINDINGS

When pretest scores of the experimental and control groups were compared, no statistically significant difference was found ($p > 0.05$), whereas a statistically significant difference was identified between the groups' posttest scores ($p < 0.001$). During statistical analysis, a positive statistical intra-group difference was determined for the experimental group ($p < 0.05$), and a negative statistical intra-group difference for the control group ($p < 0.001$).

4. DISCUSSION AND CONCLUSION

Despite the lack of studies on physical education conducted using collaborative learning method in Turkey, there are two studies in which collaborative learning method was applied (Kollu, 2005; Işık, Tarım and İflazoğlu, 2007).

Kollu investigated "the effects of learning together technique, one of collaborative learning techniques, on students' academic achievement in science course at 5th grade and their level of friendship". In that study, Kollu determined that collaborative learning method had a positive impact on students' achievement test and sociometric test scores, and that there was a statistically significant difference (Kollu, 2005). Işık et al. (2007) conducted a study on "the effects of collaborative learning method supported by multiple intelligence theory on 3rd graders' academic success in math course". The researchers found no significant difference between the experimental group and control-1 group, while they established a significant difference in favor of the experimental group and the control group 1 between the experimental group and the control group 2, and between the control group 1 and the control group 2, respectively.

Studies on teaching method suggest that collaborative learning method is usually effective in enhancing students' success (Slavin, 1989a; Slavin, 1989b; Good, Mulryan, Mary, 1992; Johnson and Johnson, 1989; Johnson and Johnson, 1991). Similarly, in this study, the group which received education by collaborative learning method appeared to have increased positive empathic tendency scores. Collaborative learning has a motivation, reward and goal structure, and there is a positive purpose dependency among students. Achievement of individual goals among members of a group depends on the success of the group. Therefore, the members of the group must help their friends in the group to be able to achieve personal goals (Gömlüksiz and Tümkeya, 1997), and they encourage their friends and do whatever it takes to make the group achieve success (Slavin, 1980). In this study, the students who received education by collaborative method were thought to aim for success. To achieve this success, the students can be said to aim for group success and thereby had increased empathic tendency scores.

Traditional education method is a teaching method during application of which a teacher or someone replacing him/her communicates information about a subject to students sitting and listening to him/her in a passive way (Büyükkaragöz and Çivi 1997). In his study, Mirzeoğlu (2000) employed the lecture method during volleyball lessons. He concluded that there was no statistically significant difference between pretest and posttest scores of the group taught using the lecture method. Mirzeoğlu's data are consistent with the results of this study. It can be considered that students' empathic scores decreased because students did not communicate with each other during lessons taught by the lecture method, resulting in a statistical difference.